

S C A N D I A ,

S I V E

R E G I O N E S

S E P T E N T R I O N A L E S .

CONTINET hæc Tabula ferè omnem cogniti Orbis tractum Septentrionalem: sed in primis Peninsulam, veteribus sub nominibus Scandia, Scandinavia, Baltia & Basilia, malè cognitam: quam & alterum Orbem terrarum, propter eius magnitudinem, & officinam vaginamque gentium cognominarunt. Comprehendit hæc Peninsula hæc ætate tria regna, Noruegiam, Sueciam, Gothiam: & partem regni Danici: aliasque multas Provincias, uti sunt, Bothnia, Finmarchia, Finlandia, Lappomia, &c. Cuius singulares descriptiones hic ex Iacobo Zieglero apponemus.

NORVEGIA, interpretatur Septentrionalis tractus aut via: fuit regnum hoc aliquandiu admodum florens, imperiumque tenuit per Daniam & Frisiam, insulasque adiacentes, donec domesticum imperium per hereditariam successionem administratum fuit. Postea sub interregno, consensu Procerum institutum est, ut reges per electionem susciperentur. Estque hoc tempore sub potestate Danorum. Hi non legitimos modò redditus, & tolerabilia vectigalia imperant, sed omnia commodà contradentes transfrunt in Daniam. Ad hanc difficultatem accedit qualitas locorum: habet enim Dania in potestate navigationes omnes Noruegianas: neque hæc exercere mare potest, neque exportare merces, præterea à calo, à tellure, à mari nequaquam humilis aut parum felix existimata. Hæc mittit in reliquam Europam piscem ex genere Asellorum, frigore induratum & extensum in fustem, unde & eum Germani dicunt Stockfisch. Captura eius laudatissima est Ianuario, quando superest frigus ut induretur, & qui clementioribus mensibus capiuntur, marcescunt, neque sunt idonei, ut exportentur. Tractus totus littoralis Noruegie est mitis, mare non congelatur. Nives non diu durant.

SUECIA, regnum est dives argenti, æris, plumbi & ferri, frugum, pecoris, & prouentu immenso piscium ex fluminibus, lacubus & mari, venationibus quoque ferarum. Stockholm in ea est regia & emporium, vrbs munita arte & natura, sita est in paludibus instar Venetiarum. Inde sortita est nomen, quod sita in aquis, fundamenta sint palis stabilita.

GOTHIA, id est, bona terra, regi Suecie paret. In ea est portus & emporium Calmar, vrbs magna, habetque arcem, quæ operum magnitudine certat cum arce Mediolanensi. Apud Tingualla oppidum sunt fossiones optimi ferri. Hæc Zieglerus.

DE DANIA, Britannicique insulis hic nihil addimus, cum de iis dictum sit in propriis, quas occupant, tabulis. Est in hac Tabula Islandia insula (veteribus Tyle dicta) miraculis, si qua alia, clarissima. Etiam Groenlandia, paucis nota. Est hic quoque Frislandia insula veteribus prorius ignota, neque apud Neotericos Geographos aut Hydrographos eius vlla sit mentio, præterquam vnum Nicolaum Zenum Venetum, qui anno à Christo nato M. CCC. LXXX. variis diutiusque in hoc Oceano iactatus procellis, tandem naufragus ad hanc insulam appulit. Hic tradit hanc insulam regi Noruegie obedire, maioremque esse Hibernia, eiusque primum oppidum eiusdem esse cum insula nominis, incolatque. Ut plurimum piscationibus rem facere. Capitur enim in eius portu tanta omnis generis piscium copia, ut inde multas onerent naues, quibus eos in insulas circumiacentes auehant. Mare huic insule ab Occidente proximum brevis & scopulis plenum, Icarium, & insulam in eo Icariam, ab incolis nominari scribit. De Groenlandia item insula dicit, hiemem ibi esse nouem mensium, ibidemque eo tempore minime pluere, neque incuntis hiemis nives vnquam ante eius finem dissolui. Sed mirandum quod de monasterio Predicatorij ordinis in hac insula D. Thome dicato addit, Esse nempe non procul ab eo montem Aetnae instar igniuomum, ibidemque ignitarum aquarum fontem, cuius aquis non solum omnia huius monasterij monachorumque habitacula hypocaustorum in modum calefaciunt, sed etiam omne genus ciborum, etiam panem, alio nullo adhibito igne coquunt. Tota huius monasterij fabrica ex topis constat, quos idem mons inter ebullientes flammæ eructat. Hi ardentes topi enim, cum natura aliquid pingue habeant, & solidi sint, hac aqua superinfusa extincti, aridi & foraminibus rari atque leues relinquuntur, aqua vero in bitumen tenacissimum mutatur, quo postea cum hi topi in structuram coniunguntur, conglutinantur, solidissimumque opus contra omnem temporis iniuriam constituunt. Hortos etiam suos hac aqua irrigatos vario florum, frugumque genere videntes ferè semper habent. Situm est hoc monasterium in Oceani littore, & portum habet satis capax, in quem hic fons suas aquas euomens, adeo tepidum efficit, ut nunquam, etsi plaga sit frigidissima, congeletur. Inde hic tantus aquatiliū pisciumque ex frigidioribus locis concursus, ut non solum hi monachi, sed circumuicini etiam accola suauiter vnde viuunt, habeant. Hæc inter alia de his insulis Zenus, qui Zichimii aliquot in hoc tractu insularum Principis, classis præfectus factus, omnes has oras Septentrionales perlustrauit. Frislandia insula hoc nostro tempore denuò innotescere incipit, idque Anglorum auxilio, qui eam nouo nomine Angliam Occidentalem vocarunt. Apud veteres pauca harum regionum testimonia habes. Ex recentioribus eas descriperunt, Olaus Magnus Gothus, Episcopus Vpsalienfis; Albertus Crantzius; Saxo Grammaticus; Iacobus Zieglerus; Sigismundus ab Herberstein in suis Moschouiticis Commentariis. Edidit & Nicolaus VVimmannus maris Arctici navigationem. Vide quoque Antonij & Nicolai Zeni fratrum, insularum sub polo Arctico sitarum Commentariolum, & naufragium Petri Quirini, ab eo & Christofero Fiorauante, nec non Nicolao Michaelis, Italicè scripta.

